

Energie

De Toekomst van een Wezenlijk Waardevast Bestel

Door: Marieke de Vrij en Jan de Dood, oktober 2011

Naar aanleiding van het project 'De Toekomst van een Wezenlijk Waardevast Bestel' hebben we in eerdere artikelen in het TIJDSchrift VRIJ aandacht besteed aan de hiërarchische behoeftestructuur zoals in concept beschreven door Maslow in 1943. We hebben deze vertaald naar de vijf grote crises in de wereld, te weten Water, Voedsel, Energie, Financieel/economisch en Klimaat, en hebben aangegeven dat hierin de evolutie van de mensheid is terug te zien. Water gaat over de voorwaarde van ons bestaan, Voedsel over groei, Energie over creativiteit en dynamiek, Financieel over structuur en Klimaat over systemen. Kijkend naar deze evolutiestructuur kunnen we stellen dat we op alle niveaus een crisis doormaken. Om hier uit te komen is het nodig dat we op al deze niveaus tot een ander bewustzijn komen. Wellicht dat de zesde crisis dan ook een bewustzijns crisis is.

Het Water- en Voedselvraagstuk zijn al in vorige artikelen aan de orde geweest. Dit keer gaan we dieper in op het Energievraagstuk.

In de behoeftestructuur van Maslow stelden we vast dat water en voedsel de basis zijn voor energie (niveau drie in de piramide) en dus voor creativiteit en dynamiek. We zullen in dit stuk met name beschrijven hoe bepaalde zaken met betrekking tot energie kunnen bijdragen aan een breder begrip.

Energietoeverlaat

“De toegang tot energie is voor velen een gewone zaak, een natuurlijk gegeven. Als men energie nodig heeft is het in diverse vormen en op diverse plaatsen beschikbaar waardoor de behoefte aan energie dus snel bevredigd kan worden. Als gevolg hiervan kan men zich vaak niet of moeilijk inleven in wat een tekort aan energie betekent. Dit maakt het moeilijk voor hen om spaarzaam overweg te gaan met energie, energie is immers voorradig zonder beperkingen.”

Veel samenlevingen c.q. gemeenschappen beschikken niet of nauwelijks over energie. Zij houden zich daarom vooral nog bezig met dat wat zij zelf van wezenlijk belang achten, zoals - indien mogelijk - schone en vitale

waterproductie, voedselbereiding en het vormen van een vitale samenleving. Deze gemeenschappen beschikken vaak wel over producten en grondstoffen. Deze onderscheiden hen van elkaar, als ook van gemeenschappen die over andere energiebronnen beschikken. Deze producten en grondstoffen brengen hun (eigen)waarde tot uitdrukking.

Men dient in dit verband te beseffen dat wereldwijd gezien - in samenhang met de onderlinge afhankelijkheid van samenlevingen - een overschot aan energie, die niet gebruikt wordt voor de gemeenschap, op een andere plek samenlevingen kan ontwrichten. Dit is het gevolg van een ondoelmatige energieverdeling en gebrekkige levering aan hulpbehoevende landen. Als bijvoorbeeld bepaalde welvarende landen een onzuivere verbinding aangaan met ontwikkelingslanden - slechts om de eigen water- en voedselproblemen op te lossen en/of de toevoer van bepaalde grondstoffen veilig te stellen zonder zich om een wezenlijke wederkerigheid in de samenwerking te bekommeren - dan doen zij dit land tekort.

Zij die over (meer dan) voldoende energie beschikken voor hun eigen behoefte, vergroten hiermee de disbalans van hen die energiebehoefstig zijn.

Energiebalans

“Uitvindingen die gedaan worden om de energiebalans in de wereld te herstellen worden menigmaal eerst beproefd bij hen die al energierijk leven in plaats van deze over te brengen naar gemeenschappen waar sprake is van een energietekort en juist als gevolg daarvan een gemis ervaren aan wezenlijk samengaan.”

Het toepassen van deze vernieuwingen daar waar er echt behoefte aan is, zou al een enorme verbetering betekenen voor de energiebalans in de wereld.

Bovendien zou dit ook efficiënter zijn, omdat de gebieden met een tekort niet eerst 'het oude pad' van de fossiele brandstoffen hoeven te bewandelen, maar direct gebruik kunnen maken van vernieuwde en duurzame oplossingen.

Investeerders worden nu nog vaak tegengehouden door het denken vanuit het kortetermijnbelang. Het is dus zeer relevant dat het concept wat betreft dit denken verandert.

Als we kijken naar de manier waarop we in de energiebehoefte van gemeenschappen kunnen voorzien, zien we als belangrijke oplossing de vorming van lokale coöperaties. Dit wordt in de traditionele ontwikkelingslanden vaak al toegepast, maar vormt ook een oplossing voor de meer en volledig ontwikkelde landen. Men zou dit in veel gebieden kunnen koppelen aan de agrarische coöperaties. Door deze vervolgens eveneens met elkaar te verbinden, ontstaat

een hechte celstructuur van zelfstandige eenheden die in wezenlijke verbinding elkaar kunnen aanvullen en versterken. Hiermee ontstaat in zijn totaliteit een hechte en meer veerkrachtige samenleving.

Scheppingsenergie

Alle basisgebieden die wij tot dusver in vorige artikelen en in ons boek 'De Toekomst van een Wezenlijk Waardevast Bestel' hebben genoemd - te weten: de aarde, het water, voedsel en nu energie - hebben te maken met de manier waarop 'de schepping mens' zich ten diepste scheppend kan gedragen. Een tekort aan energie op een van deze terreinen leidt tot verarming van de scheppingsenergie, met als gevolg tekortkomingen binnen de menselijke aanwezigheid op aarde. De mens is namelijk een scheppend wezen, in staat tot zelfonderhoud en zelfbegeestering, op voorwaarde dat zijn wezenlijke kenmerken niet worden verloochend. Wanneer aan deze grondvoorwaarden wordt voldaan en de mens zich scheppend vanuit vrije wil gedraagt, dan weet hij ook dat hij op een gezond niveau productief kan zijn daar waar het in de huidige tijd en ontwikkeling van het mensenras nodig is.

Wordt aan de genoemde grondvoorwaarden niet voldaan, dan zullen binnen de mogelijkheden van de scheppende mens geen oplossingen worden gevonden. Veel mensen zwelgen in hun rijkdom en missen een scheppend bewustzijn. Hun geest beweegt zich niet creatief en zelfonderzoek is hen meestal vreemd. Ze presteren wat hun talenten betreft onder de maat.

“Bij een meer gelijke verdeling van voorzieningen zal men waarnemen en ervaren dat er een hoger creatief proces werkzaam wordt in de menselijke samenleving als geheel.”

Het is daarom zinvol om vanuit deze optiek te kijken naar een meer gelijke verdeling van mogelijkheden. Wanneer men in het Westen en in de culturele bepaaldheden waar men zich wezenlijk rijk acht leert delen, dan zal men ervaren dat een ieder daar gelukkiger van wordt.

Tot slot

Teleurstellingen verzwijgen doet een mens niet goed. Het maakt hem van binnen 'knorrig' of 'narrig' en verlegt zijn grenzen van welbevinden doordat hij zich steeds meer aanpast aan dat wat hem niet wezenlijk tot zijn recht laat komen. Veel mensen in de westerse samenleving hebben dit stadium bereikt. Materieel gezien hebben zij bijna alles wat zij nodig achten, en meer bezit levert basaal geen grotere bevrediging op. Wat echter wel bevredigt is tegemoetkoming aan anderen. Laat de mens hiertoe wél gezind worden opdat zijn levenszin

geactiveerd wordt, zijn innerlijke rijkdom toeneemt en hij opnieuw beweging in zichzelf ervaart omdat hij bewogen wordt in het contact met anderen.

“Waar je samen kan delen, zal je altijd meer vinden. Waar je samen genoegdoening vindt in dat wat je achterlaat voor derden, daar zal het collectieve veld verrijkt worden. En waar collectieve gemeenschappen zich wezenlijk weten te verbinden en de wereld ontmoeten als zijnde behorende bij hen, daar vindt verrijking van de menselijke gemeenschap als geheel plaats.”